

Bemærkninger til forslaget

Markedet for telefoni og andre teleydelser er ikke ret gammelt, men har helt tiden udviklet sig. Der er kommet ny teknologi og dermed nye markedsområder for de gamle selskaber. Nye muligheder kræver dynamik og tilpasningsevne samt frihed til at benytte sig af de muligheder, teknologiens udvikling tilbyder. Med det udgangspunkt finder forslagsstillerne, at tiden er inde til at give Tele Danmark den fulde frihed og afhænde statens aktier i Tele Danmark.

Tele Danmark er en sammenslutning af en række regionale teleselskaber som bl.a. JTAS, KTAS m.fl. Fra teleselskaberne startede og frem til for ganske kort tid siden, var der tale om en monopolsituation. Nok var der flere selskaber, men de dækkede hver sit geografiske område og var på ingen måde konkurrenter. Tværtimod havde de et udpræget og tæt samarbejde.

Da telefonien skulle udbredes, kunne der være en vis idé i monopolsituationen. Hele Danmark, selv de små øer, skulle dækkes, og det skulle være således, at alle kunne betale en tilslutning. Det betød, at alle betalte det samme for at blive tilsluttet nettet, uanset om det drejede sig om at trække to meter eller to kilometer ledning. Derfor var det på daværende tidspunkt vigtigt, at der var en selskabsform, der kunne sikre, at selv det mest øde beliggende husmandssted kunne blive koblet på telefonnettet.

Den slags infrastrukturinvesteringer har betydet meget for landets udvikling. Økonomer mener da også, at der i disse situationer er tale om »naturlige monopoler«.

I dag har såvel teknik som forretning udviklet sig til noget helt andet, end man oprindeligt forudsatte. Nu kan man købe en mobiltelefon med abonnement til mindre, end hvad et fastnetsabonnement koster. Det betyder, at man uden at trække flere ledninger, og dermed væsentligt billigere, kan have en telefon og være koblet sammen med resten af nettet. Det gamle behov for en solidarisk ordning, hvor alle betaler det samme til en pulje, er således ikke eksisterende.

Øg for Tele Danmark er der ikke længere tale om monopol på andet end en række kabler. Også dette monopol er under afvikling, eftersom DSB, elværker

og andre indehavere af betydelig ledningskapacitet er på vej til at tilbyde netadgang for telefonselskaber. Men særlig udviklingen inden for trådløs kommunikation vil fratage Tele Danmark de sidste monopolområder. Med andre ord: det er allerede og vil fremover være væsentligt billigere og nemmere at komme på telenettet over hele Danmark, end det var for blot ti år siden.

Kravene til en forretning inden for teleområdet vokser hele tiden. Forretningen skal enten være ganske lille og arbejde i sin egen niche, eller den skal være ganske stor for at kunne tilbyde kunderne det efterhånden meget brede udvalg af tjenester, som det nu er naturligt for et teleselskab at arbejde med.

Tele Danmark har også bredt sine fangarme ud og beskæftiger sig i dag med meget andet end selskabets oprindelige kerneområder. Selskabet er i dag nærmest en multinational multimedievirksomhed, der har væsentlige interesser inden for edb, mobiletelefoni, kabel-tv, tv-produktion, radioproduktion, omstillingsanlæg og terminaludstyr. Hertil kommer et hav af serviceordninger – for ikke at tale om datakommunikation, Danmønt, anlægsarbejder for DR og TV 2 m.m.

Tele Danmark har endvidere samarbejdspartnere eller medejerskaber af selskaber i mange forskellige lande. Der er givetvis god grund til at sprede sit forretningsområde så meget, hvis selskabet skal have en chance for at overleve i den intensiverede konkurrence på et stigende antal af selskabets interesseområder og markeder.

Der liberaliseres livligt på telemarkederne rundt om i verden, og de gamle teleselskaber, også i Europa, sælges helt eller delvist. Tele Danmark har blandt andet indgået en række strategiske samarbejdsaftaler og har således sammen med et andet selskab købt 50 pct. af aktierne i det belgiske Belgacom. Tele Danmark har endvidere licenser i blandt andet Polen, Litauen og Sverige.

Den seneste udvikling for Tele Danmark var købet af filmdistributionsselskabet Metronome, og selskabet har dermed taget endnu et skridt væk fra dets oprindelige forretningsområde.

I 1994 solgte staten 49 pct. af aktierne i Tele Dan-